

Аграріям не слід зволікати з сівбою ярих культур

В Україні очікується тепла погода з сильними вітрами, що спричинить висихання ґрунту, тож аграріям не слід відкладати весняну посівну.

Про це повідомила начальник відділу агрометеорології Гідрометцентру Тетяна Адаменко.

За її словами, з 5 березня в Україні розпочинається справжня весна, адже саме з цього дня на територію нашої країни стартував прихід потужної адвекції тепла.

Водночас ця адвекція супроводжуватиметься сильними вітрами, що спричинятиме дуже швидке висихання ґрунту.

«Саме тому українським аграріям не варто зволікати з сівбою ярих культур», – зауважила Тетяна Адаменко.

Вона додала, що в окремі дні вітер прогнозується на рівні небезпечного явища – до 20 м/сек.

Стартує польова школа для фермерів

Протягом найближчих 10 місяців в Україні пройдуть десять тренінгів з питань сталого управління природними ресурсами в лісостеповій та степовій зонах. Таким чином ФАО хоче навчити фермерів боротися з деградацією земель.

Тренінги проводитимуться в рамках проекту ФАО «Інтегроване управління природними ресурсами на деградованих ландшафтах в лісостеповій та степовій зонах України», що фінансується Глобальним екологічним фондом (ГЕФ).

Про це повідомила національний координатор проекту ФАО\ГЕФ «Інтегроване управління природними ресурсами на деградованих ландшафтах в лісостеповій та степовій зонах України» Оксана Рябченко.

«Проблема деградації земель є критичною для України, оскільки вона зачіпає 20% орних земель країни, або 6,5 млн га в цілому.

Щорічно від ерозії втрачається від 300 до 600 млн тонн ґрунту, а врожайність може бути знижена на 50%, в залежності від рівня деградації», – розповідає Оксана Рябченко.

За її словами, найбільш небезпечною формою деградації земель в Україні є вітрова і водна ерозія. Щоб допомогти в боротьбі з цим, фермери та агрономи з усієї України пройдуть серію навчальних курсів з практичних методів збереження сільського господарства. Основними цілями проекту є сприяння провідним державним органам у розвитку моніторингу навколишнього середовища і досягнення нейтральної деградації ґрунтів в лісостеповій та степовій зонах.

У ході тренінгів фермери вивчатимуть нові методи сталого ведення сільського господарства, в тому числі: мінімальний обробіток ґрунту, постійний ґрунтовий покрив залишками рослин і жива мульча, сівозміна й біорізноманіття, а також відновлення захисних лісосмуг.

Перший практичний курс відбудеться вже в березні і його прослухає близько 200 чоловік.

Зміни до Наміри Земельного кодексу

Раді рекомендують внести зміни до Земельного кодексу для протидії рейдерству. Документ рекомендують прийняти у повторному другому читанні

КОМІТЕТ з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує Верховній раді прийняти в другому повторному читанні законопроект №8121 про зміни до Земельного кодексу щодо протидії рейдерству. Про це повідомляє РБК-Україна, посилаючись на інформаційне управління Апарату Верховної ради.

Очікується, що прийняття даного закону дозволить на законодавчому рівні створити дієві запобіжники для протидії протиправному поглинанню і захопленню майна та земель сільськогосподарських підприємств, забезпечити публічне та прозоре використання земель державної та комунальної власності шляхом запровадження їх продажу на електронних земельних торгах.

Також прийняття документу має забезпечити наповнення Державного земельного кадастру відомостями про земліянки, що у свою чергу дозволить збільшити надходження від сплати земельних платежів.

«За результатами обговорення комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній раді прийняти даний проект закону у повторному другому читанні та в цілому», - сказано у повідомленні. Нагадаємо, Рада відправила на повторне друге читання законопроект №8121 «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству», що пропозиції підтримали 235 нардепів.

Як писало РБК-Україна раніше, в липні 2018-го парламент прийняв за основу закон про зміни до Земельного кодексу для протидії рейдерству.

Слід зазначити, що нардепи удосконалили механізм використання масивів сільськогосподарських земель. Очікується, що прийняття цього закону сприятиме запобіганню рейдерства.

Антикорупціонер

Наприкінці лютого в Україні вибухнув черговий корупційний скандал на найвищому рівні. Перший заступник секретаря РНБО Олег Гладковський, або Свинарчук, разом із 22-річним сином Ігорем підозрюються у системному розкраданні українського оборонного бюджету. Про цю багаторічну (!) схему вимивання державних коштів при закупівлі зброї повідомили журналісти телепрограми «Наші гроші». «Свинарчукгейт» виявився таким гучним, що П. Порошенко, всупереч усталеній практиці, довелося звільнити свого бізнес-партнера. А Національне антикорупційне бюро, за повідомленням Артема Ситника, провело вже 20 обшуків у родині Гладковських та причетних осіб.

Остап ВЕРНИГОРА

З РАНКУ 9 березня, в день народження Тараса Шевченка, на Майдані Незалежності в Києві пройшла масова акція з вимогою притягнути винних в розкраданні оборонного бюджету до відповідальності. Її організували націоналісти, учасниками стали більше двох тисяч осіб. Далі громадяни пішли до адміністрації Президента України, де відбулися сутички з поліцією. Вдень центр подій перемістився до Черкас, там П. Порошенко зустрівся з виборцями як кандидат на найвищу посаду. Про це в мережі Фейсбук народний депутат, лідер «Національного корпусу» Артем Білецький повідомив:

- Сотня ветеранів війни на Сході прийшли на мітинг одного з кандидатів, який за сумішництвом є Головнокомандувачем. Прийшли подивитися йому в очі і поставити просте питання – чому ще не в тюрмі його похресник та його бізнес-партнер Свинарчуки, молодший і старший? Порошенко і вся його вертикаль хочуть про них забути. Але, нагадаю, це ті самі, які вкрали сотні мільйонів, а скоріш за все мільярди з оборонного бюджету!

Мені здавалося, що як Головнокомандувач Порошенко повинен бути радий спілкуван-

ню з ветеранами, а як кандидат у президенти – радий спілкуванню зі своїми громадянами і потенційними виборцями. Але чомусь реакція його була дивною. Він заскочив у «мерседес» і кортеж вонув, ледве не давлючи людей, звезених (зігнаних) на пропрезидентський мітинг. Порошенко втік, в чергове виставивши поліцію як живий щит. Поліція вкотре вирішила захищати владу крадіїв, а не українців, що постраждали від неї, шкода. Прикро, що ветерани були позбавлені можливості спитати у Президента, як на крові наших бойових друзів він з компанією став мільярдером. Але, повірте, ми спитаємо, і дати відповідь доведеться. Перед усією Україною.

Перед цим Верховна Рада України своєю постановою 28 лютого створила тимчасову слідчу комісію з розслідування розкрадань у Збройних силах та підриву обороноздатності держави. А наступного після подій у Черкасах дня П. Порошенко заявив: «За фактами про розкрадання в «Укроборонпромі», оприлюдненими журналістами, правоохоронними органами порушено майже 10 кримінальних справ. Абсолютно неприйнятно, коли хтось краде на армії... моя реакція буде дуже швидкою». Але ж коли це станеться – після 31 березня? Тут скорі-

Український вододіл

ше, як кажуть в народі, не було на молоці – не буде й на сироватці.

Системні розкрадання оборонки привели навіть до об'єднання кандидатів на пост Президента України. Андрій Садовий 1 березня заявив:

- Журналістські розслідування, рішення Конституційного суду щодо недійсності статті про незаконне збагачення зовсім по-іншому змоделивали ситуацію – тепер люди зрозуміли, що нас чекає завтра, якщо динаміка знищення країни буде продовжуватися. Тож сьогодні є шанс на перемогу, знімаю свою кандидатуру на користь українського антикорупційного президента Анатолія Гриценка.

Раніше такий вибір зробили і кандидати Дмитро Добродомов та Дмитро Гнап. В українській політиці видимий вододіл, зумовлений реакцією на крадіжки на найвищому державному рівні. Вже не лише ветерани війни, а всі громадяни вимагають – припиніть красти! Бо лихо вам буде, як застерігав ще Кобзар. Позавчора опитування ТК «ЗІК» показало: 74% відсотки українців підтримують дії ветеранів війни у сутичках з поліцією 9 березня. Невже недоугі дії збіглих торбохавів-«папередників» так нічому і не навчили наступників?

Антирейдер ЧИМ ДАЛІ В ЛІС, ТИМ БІЛЬШЕ ДРОВ

Читайте стор. 4, 5

Такі реалії НА СКІЛЬКИ «ПОВАЖЧАЛИ ПЕНСІЇ З БЕРЕЗНЯ

Середні виплати зросли на 514 грн. завдяки перерахунку і розмитненню євроблях. З 1 березня Пенсійний фонд провів перерахунок пенсій, який передбачений Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», повідомили в прес-службі відомства. З 10,2 млн. українських пенсіонерів індексація торкнулася 8,97 млн. осіб. А перерахунок робили, виходячи із затвердженого Кабміном коефіцієнта 1,17. Однак підвищення не може бути менше 100 грн., інформує Ukr.Media.

Крім того, пенсіонерам, які мають повний страховий стаж і в яких розмір пенсії не перевищує 1669,20 грн, виплачується одноразова сума у розмірі 2410,17 грн, але двома частинами - по 1205,09 грн. у березні і квітні. Ці гроші Пенсійний фонд отримав від розмитнення євроблях. Виплати, що співпали з проведенням двох турів президентських виборів, встановили для 2 095 111 осіб.

Середня сума підвищення пенсій при цьому склала 514,5 грн.

Розподіл пенсіонерів за підвищення пенсій наступне:

до 100 грн. - 1 991 457 осіб;
від 100,01 грн. до 400 грн. - 2 536 385 осіб;
від 400,01 грн. до 500 грн. - 798 016 осіб;
від 500,01 грн. до 700 грн. - 761 140 осіб;
від 700,01 грн. до 1000 грн. - 425 537 осіб;
понад 1000 грн. - 2 459 824 осіб.

Нагадаємо, що в 2015-2016 роках індексація не проводилася через те, що кошти спрямовувалися на армію і захист держави. Тепер же «ситуація покращилася» і уряд знайшов кошти на компенсацію інфляційних втрат.

А ЦІНИ РОСТУТЬ І... ПАДАЮТЬ

«Спостерігається хороша тенденція, коли за перші два місяці року ціни на продукти харчування зросли значно менше, ніж у попередні п'ять років. Лютий став місяцем помірного зростання вартості продуктів, а третина навіть стала дешевше», - повідомив голова Асоціації постачальників торговельних мереж Олексій Дорошенко.

Так, вартість кошика з 31 соціального продукту зросла за лютий всього на 0,1% до 1237 грн. Більшість продуктів дорожчали або дешевшали в рамках 2%.

«Стало дешевше все м'ясо і м'ясні вироби, крім сала. Так ціна курячого філе впала на 1,3%, свинини - на 1,2%, ковбаси - на 0,8%, а яловичини і курячої тушки - на 0,4%. Важко пригадати, коли в востаннє всі види м'яса за місяць ставали дешевше. І тільки сало додало 0,4% вартості, хоча в століці його вартість впала», - розповів експерт.

Крім того, за словами Дорошенка, стабільно зростає вартість хліба. За останній зимовий місяць житній хліб став дорожчим на 1,2%, пшеничний хліб залежно від сорту борошна набрав від 1,6 до 1,8%, а батон підстрибнув на 2,1%.

Молочний кошик також подорожчав. Єдиним молочним продуктом, який став трохи доступнішим виявився сир, який знизився на 0,2%. У той же час на 3,3% стало дорожче вершкове масло. Сметана зросла на 1,6%, а молоко - на 0,8%.

«Вся бакалія впевнено йшла вгору і тенденцію порушив тільки рис, який впав на 0,3%. У той же час манка - на 0,1%, соняшникова олія - на 0,2%, макарони зросли на 0,4%, борошно - на 0,6%, ячна крупа - на 1,1%», - повідомив голова.

У результаті вартість пісного борщу за місяць майже не змінилася, але окремі його інгредієнти стали дорожчими, а деякі дешевшали. Більш ніж на 13% подорожчала капуста, а картопля - на 3,4%. А ось вартість буряків впала на 3,9%, моркви - на 4,1%, а цибулі - на 7,1%.

У лютому вартість курячих яєць піднялася на 0,4%. Також гречка подорожчала майже на відсоток і цукор додав піввідсотка.

«У березні істотно зростає ціна на хліб, борошно, макарони, крупи, яблука і курячі яйця. Падіння ціни на м'ясо зміниться зростанням. Цінові гойдалки на овочі будуть тривати до літа. Молочний кошик також буде дорожчати, але частин подорожчання зніме падіння закупівельної ціни на молоко. Тому березень не буде спокійним. Інфляція березні може зрости до 1,5%», - підсумував Дорошенко.

Жива природа в Україні вже давно вимагає належної уваги суспільства, тому збільшення державних фондів для її захисту позитивно сприймається українцями. Проте за цим начебто добрим фактом дедалі чіткіше вимальовуються і хижі корупційні пазури - неймовірно зріс тиск держчиновників та бізнесу на ці фонди, збільшилися спроби нецільового, навіть абсолютно недоцільного використання природоохоронних коштів. Це констатували фахівці Міжнародного благодійного фонду «Екологія-Право-Людина» на екологічному тренінгу для громадськості в офісі «Реанімаційного пакету реформ» Києва 28 лютого. На діючих проєктах з охорони довкілля була показана загрозлива тенденція - переважна більшість екологічних проєктів значною мірою є лише їхньою імітацією...

Корупція в проєктах з охорони довкілля

Григорій ДАВИДЕНКО

ПЕВНО Ж, розкрадання коштів у них менші за обсягом і цинічністю порівняно, приміром, зі свіжим скандалом в «Укроборонпромі». Проте і оборонні, і екологічні фінанси є насамперед коштами платників податків України, тобто це наші з вами гроші, тому реакція суспільства на розкрадання перших у минулі вихідні, з протестами у Києві та Черкасах, прогнозована. На тренінгу про загальну екологічну ситуацію та виявлення невідповідностей у запланованих заходах, що проходили процедуру оцінки впливу на довкілля в Міністерстві екології та природних ресурсів України впродовж двох минулих років, аналітик Катерина Норенко зазначила:

- Часто доводиться чути вираз «погана екологія». Але екологія - це наука про природу, тому поганою вона бути не може. В Україні насправді погана екологічна ситуація, росте число алергійних захворювань, а ми цей чималий пласт проблем лише починаємо усвідомлювати та вивчати. Для порівняння - в США вже давно все враховують, навіть як змінюються кліматичні умови по широтах. Відтак у нас теж варто комплексно вивчати наслідки дії нових проєктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля громадськості. Шукати повідомлення про визначені проєкти слід на офіційних сайтах облдержадміністрацій та Мінприроди, в рішеннях об'єднаної ради Кабінету Міністрів, у ЗМІ. Від усіляких невідповідностей у цих проєктах до реальних порушень всього лише один крок.

На практиці цей крок належно продемонстрував аналітик Петро Тестов. Він радить громадськості скрупульозно вчитуватися у всі екологічні проєкти та добре перевіряти їх. Зазвичай у них є чимало прямих корупційних ознак:

невідповідність проєкту природоохоронним вимогам, недоцільність заходу, завищена вартість реалізації проєкту, нереальні терміни його виконання тощо. Затим слухачі тренінгу, розділившись на три групи, детально розглянули кілька природоохоронних проєктів з реєстру ОВД (оцінки впливу на довкілля), запропонованих на Січеславщині департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (директор Руслан Стрілець) на річках краю. Однозначні висновки після розгляду навів Петро Тестов:

- У Лохвицькому районі Полтавської області інститут «Дніпродіпродгосп» розробив проєкт відновлення гідрологічного режиму на Сулі. Торік п'ятого червня укладений договір на виконання робіт з «Південноелектромонтажем» без проведення ОВД. Зрозуміло, це принесе проблеми Сулі, договір скасований. У Петриківському районі Дніпропетровщини розроблений проєкт відновлення Чаплинки, в ньому за кошти озелення заплановані демонтажні роботи, це перше порушення, друге - не вказано, на якій ділянці робиться проєкція. У проєкті на Базавлуку в Кричанському районі чимало проблем. А найбільше порушень в проєктних рішеннях щодо Орелі в Царичанському та Петриківському районах - надто велика вартість проєкту (98 мільйонів гривень), вишукувальні роботи в річці розпочалися буцімто 4 квітня 2018 року, хоча відомо, що торік була чимала повінь, підсиленою скидом три мільйонів кубів води з Орільківського водосховища. Пік повені був 20 квітня, вона тривала до кінця червня. Але кошти за проєктно-вишукувальні роботи в руслі Орелі в квітні-травні-червні та липні в сумі 880 тисяч освоєні! Третє порушення - ще навіть не проведені громадські слухання, а вже оголошений тендер на проведення робіт з прочищення, прово-

дяться торги. А висновок по ОВД може повністю заборонити ці роботи. Такий незаконний поступок свідчить лише про те, що Дніпропетровська ОДА прагне в першу чергу освоїти кошти на знищення Орелі. По ній та Базавлуку необхідні звернення до Державної аудиторської служби про перевірку, інакше буде недоцільне використання державних коштів.

Тобто шести учасникам тренінгу від Січеславської області, в т. ч. представникам Інституту громадської експертизи (м. Дніпро), є де застосувати набуті знання. На завершення тренінгу юрисконсульт «Екологія-Право-Людина» Наталія Куць порекомендувала, що робити громадськості в разі надмірного прагнення влади запустити сумнівний з точки зору екології проєкт:

- Для протидії треба проводити увесь комплекс заходів боротьби - надсилати запити, звертатися до Державної аудиторської служби, омбудсмена, суду, реєстрів ДАБІ, Мін'юсту, перевіряти проєкти за системою публічних закупівель «прозора», в єдиному порталі використання державних коштів, на сайті аналітично-пошукової системи 007, застосовувати публічну кадастрову карту спецдозволів на використання корисних копалин тощо. Громадськість має навчитися правильно застосовувати процедуру ОВД на практиці. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» ввів сучасну ефективну процедуру оцінки впливу на довкілля навзаєм радянського інституту державної екологічної експертизи. Основна ідея ОВД та, що в процесі ухвалення рішення про погодження діяльності, яка може спричинити негативний вплив на довкілля, відповідальний орган - Міністерство екології - отримує повну інформацію про такий вплив. Це дозволяє врахувати екологічні інтереси поряд з економічними, а жителі сіл і міст під час проведення громадських слухань можуть подавати будь-які зауваження і пропозиції до планованої діяльності. За умови системної роботи, яка поєднує юридичну та інформаційну складові, зупинити погіршення екологічної ситуації цілком реально.

Певно ж, це так. Тобто місцеві громади за принципом «порятунок потопаючих - щонайперше справа рук самих потопаючих» мусять самі проявляти ініціативу щодо відстоювання власного права на не сплюндроване довкілля. Бо наведені й інші порушення в проєктах щодо «покращення» і «відновлення» у річковій системі України та інших, які під цим «соусом» приховують банальне розкрадання державних коштів, лише збільшуватимуться.

Микола ЯСЕНЬ

НЕСПОДІВАНИЙ казус стався з медичною реформою від Ульяни Супрун - вона утнула злий жарт над мешканцями с. Вітрівка Криничанського району. Тут проживає 375 осіб, для яких тепер закривають ФАП і скорочують посаду єдиного медичного працівника. Фельдшера Нелю Паніну звільняють з тієї причини, що немає чим оплачувати її послуги. Грошей на зарплату жінці катма. І весь трагізм полягає в тому, що, як заявила заступник голови РДА Антоніна Лисовець, «наразі не відомо, де їх і взяти».

Хоч здавалося, що такої халепи не повинно було бути. Буквально напередодні за десять кілометрів звідси у сусідньому селі Затишному голова Криничанської райадміністрації Олег Гапич зібрав на урочистий мітинг народ, щоб під оплески і ледве не вигуки «Ура!» вручити Затишнянській амбулаторії легковий автомобіль. «Цей автомобіль ми передаємо, - палко оголосив Олег Васильович, - вашому сімейному лікарю, щоб він тепер міг у будь-яку пору

наслухатися тут зараз можна чи не у кожному дворі. Але найдивовижніше, у що ви, мабуть, і не повірите, так це те, що ФАП у Вітрівці закривають з вини... її мешканців. Так і не інакше трактує ситуацію усе районне начальство. Чого, запитує воно селян, тепер навздогін кричати «Рятуйте!» і махати кулаками, якщо самі ж фактично й створили собі проблему?!

А сталося ось що: медична реформа зажадала, аби люди уклали угоди-декларації з сімейними лікарями. Дивлячись зі свого районного центру, його «вожди» мислили, наче у мешканців Вітрівки один варіант - сімейним лікарем для себе обирати лікаря, який працює в амбулаторії села Затишного. Навіщо, мовляв, далеко ходити і десь за тридев'ять земель шукати? Тільки от в тому то річ, що медреформа дозволила усім на власний розсуд підбирати для себе сімейних ескулапів. І наразі з'ясувалося, що тільки близько півсотні чоловік у Вітрівці зробили вибір на користь Затишного. А всі інші, тобто більше трьохсот, уклали декларації з терапевтами, педіатрами та діль-

потикайся. У ту ж обласну клінічну лікарню ім. Мечникова вирушати можна також лише з письмового благословення сімейного.

Значить виходить, підводить ризику Раїса Грищенко, що після недешевого візиту у Затишне наступного дня однак треба паняти у Кринички. Але коли одразу їхати не у Затишне, а в райлікарню, то там сімейний лікар одразу влаштує і прийом, якщо в ньому буде потреба, будь-яким спеціалістом - від гінеколога та уролога до стоматолога. Або треба когось послати у Дніпро - у Криничках тільки й є змога отримати необхідні аналізи. То який, питається, жителям Вітрівки резон «приписуватися» до Затишного, де за аналізами, скажімо, попередньо відшлюють знову таки у Кринички? Люди справді вибрали швидший, кращий і зручніший для себе варіант - хіба це не ясно?!

Не врахували вони єдиного. Що гроші на їхнє медичне обслуговування, як висловлювалася Ульяна Супрун, ідуть слідом за пацієнтами. Якщо ви тільки чули про це, то вітрівці уже відчули на власній шкірі. Бо у даному разі

Село, що розминувалося з реформою

року, отож і вдень, і вночі та за будь-якої погоди вчасно прибути на виклик і надати необхідну допомогу хворим». Отак, мовляв, реформа охорони здоров'я «дійшла і до людей у Затишнянській та Преображенській закутки нашого району». Від радості підкидайте, люди добрі, свої капелюхи догори і співайте хвалу нам, тутешнім повпредам нинішньої влади!

Однак незабаром у Вітрівці і зібрався, навпаки, мітинг протесту та гніву. Селян тут не просто обурило те, що ніби доводиться закривати їхній ФАП і звільняти фельдшерку - «нашу Нелю Федорівну». Таке рішення їх шокувало і «образило до глибини душі». Адже село і зараз мов на задвірках. Себто не тільки Богом забуте, а перш за все районним начальством. Дороги, які сюди ведуть, убиті, а під час негоди відразу стають і геть не проїзними. Випаде сніг чи зарядять дощі - хліба свіжого тижнями не завозять. У те ж Затишне ні доїхати, ні пішки дійти. А як тепер ще й без медицини вітрівцям? Вважайте, що пропадати пропадом. От недавно, приміром, у похилого віком чоловіка стався інсульт. Так швидка «мчала» півтори години, але навіть «спішила», загрузаючи і долаючи цілі рови, зрозуміти важко. Адже прибула... без нічого. У тому розумінні, що зробити ін'єкцію не мала чим. Добре, що нагодилася таки фельдшерка Неля Паніна - «у неї необхідний препарат знайшовся».

Що правда, то правда - велика це «незручність» для жителів Вітрівки, якщо залишаться вони без «фельдшерки Федорівни, до якої уже звикли», а також і без власного ФАПу-медпункту. Бо кому він потрібен порожнім? Як бідкається ось жінка, котра назвалася Валентиною: у неї «лежача, неходяча мати 75 літ від роду, їй часто трапляється зле і о третій, і о третій ночі». Так я дзвоню, каже, Нелі Федорівни, і вона приходить. А як бути надалі, коли Федорівну звільнять? І подібного розпачу

ничними лікарями ЦРЛ - Центральної районної лікарні у Криничках. На перший погляд здається, наче ну геть несподіваний вибір зробила переважна більшість вітрівців. Адже до районного центру у кілька разів далі, ніж у Затишне. Але, по-перше, медична реформа дійсно надала змогу людям самим вирішувати, з яким лікарем мати справу. І за те, що вони цим правом у даному випадку скористалися, докоряти їм некоректно і навіть аморально. А, по-друге, як пояснила місцева активістка руху за збереження тут ФАПу і посади фельдшера Раїса Грищенко, «нам значно зручніше і вигідніше мати сімейних лікарів у райцентрі» - тому «з якої речі нас позбавляти того, що для нас краще»?

І жінка усе розклала по полицках. У Затишне справді ближче, але... нічого з Вітрівки туди не ходить. Ніякого регулярного пасажирського автотранспорту ні туди, ні назад немає. І щоб в разі потреби добратися в амбулаторію Затишного, доводиться за 400, а то й 500 гривень наймати машину. Дешевше по розбитій ушент дорозі ніхто везти не хоче. Пішки ж чи велосипедом як і літнім віком, так просто і хворим вирушати прийємного, погодьтеся, мало. А з районними Криничками Вітрівка має постійний зв'язок - щодня кілька рейсів так званих маршруток.

- А далі судить самі, - продовжує Раїса Грищенко. - Ви наймаєте авто за 400 чи дійсно й 500 гривень, і їдете у Затишне часто-густо не лише щоб оглянув вас тамтешній сімейний лікар, але й щоб він виписав направлення до лікарів-спеціалістів - кому на консультацію до хірурга-травматолога чи судинного хірурга, кому на обстеження до кардіолога чи ревматолога - ну і так далі. Кому по жіночій лінії потрібен діагноз, кому по чоловічій. Медична ж реформа так розпоряджається нині, що без направлення від сімейного лікаря ні до якого лікаря-спеціаліста не

гроші й пішли, але не в Затишне, як розраховувало керівництво району, де їх чекали та виглядали, а за більше уже, ніж трьома сотнями жителями села Вітрівки у... Криничанську районну лікарню. Залишивши Затишнянську амбулаторію при бубнових інтересах. Ще точніше - з обллизнем.

-Оскільки мене «прив'язали» до сімейної лікарки й амбулаторії села Затишного, а переважна більшість жителів Вітрівки її з власних міркувань не обрали, - пояснює фельдшер Вітрівців Неля Паніна, - мені на зарплату та на утримання ФАПу і не вистачає тепер грошей. Третій місяць працюю тільки тому фактично, що совість не дозволяє кидати ще земляків напризволяще. Але вічно ж бо так тривати не може. За січень мені заплатили 25 відсотків ставки, за лютий теж ледве нашкребли ті ж 25 процентів, а у березні, кажуть, навряд чи й взагалі знайдеться чим платити. Дійсно попередили, що мене скоротять. Бо якщо ще й прикриють ФАП та його постачання медикаментами, то тоді я все одно, що опинюся в становищі поза грою. Безробітно. Точніше, безоплатною...

У становищі поза медреформою, як уточнюють у Вітрівці. А разом з Федорівною, докидають, і всі ми тут поза нею чи не потрібними їй виявилися. Реформа з нами, продовжують, просто не поразувалася і обминула, цього навіть, схоже, не помітивши. Бо пішла туди, де не влаштує людей, і не озирается. ■

«БЕЗКОШТОВНА ДІАГНОСТИКА»

Програми

МОЗ України з липня 2019 року запустить програму «Безкоштовна діагностика», яка дозволить безкоштовно проходити обстеження на поширені хвороби.

Національна служба здоров'я України оплатить чіткий перелік діагностичних та лікувальних послуг за принципом «гроші йдуть за пацієнтом». МОЗ України виносить на громадське обговорення дві постанови Кабінету Міністрів про трансформацію охорони здоров'я в 2019 році. Передбачається, що з липня 2019 року Національна служба здоров'я сплатить 54 діагностичні та лікувальні послуги за направленням сімейного лікаря, терапевта або педіатра.

Можна буде безкоштовно пройти обстеження на поширені хвороби внутрішніх органів, серця, легенів і найбільш поширених видів онкології у чоловіків і жінок.

Для пацієнтів це означає, що не потрібно буде приносити шприци, рукавички, вату і плівку для рентгену - НСЗУ покриє вартість послуг у програмі.

«Безкоштовну діагностику» зможуть надавати як комунальні, так і приватні діагностичні центри, які укладуть договір з Національною службою охорони здоров'я. Пацієнт сам вибере, в який медичний заклад звертатися. На програму в Держбюджеті-2019 закладено 2 млрд. грн. Планується, що в програму увійдуть: 12 нових аналізів - додатково до 8 базових, які вже оплачує Національна служба сімейного лікаря.

Мамографія та 5 видів рентгену: грудна клітка, суглоби, хребет, кістки і навколоносні пазухи. Ехокардіографія, моніторинг ЕКГ і 2 види тесту для визначення патології серцево-судинної системи.

Шість видів УЗД: шлунково-кишковий тракт, нирки, сечовий міхур, артерії ніг, щитовидна і молочні залози. Чотири види біопсії під контролем УЗД: щитовидної залози, лімфатичних вузлів, молочних та передміхурової залози.

Видалення новоутворень: м'яких тканин і шкіри, носа, гортані, у вухах.

Також програма буде включати ендоскопічні дослідження та операції одного дня: стравоходу, шлунка, дванадцятипалої та товстої кишки, сечового міхура, трахеї і бронхів.

КОЛИ ЗАПРАЦЮЄ ПРОГРАМА

За планом програма «Безкоштовна діагностика» запрацює з липня 2019 і стане наступним кроком трансформації системи охорони здоров'я. Національна служба здоров'я почне оплачувати діагностичні за напрямком сімейних лікарів, терапевтів і педіатрів за принципом «гроші йдуть за пацієнтом» на рівні амбулаторної спеціалізованої медичної допомоги.

ЯК СКОРИСТАТИСЯ ПРОГРАМОЮ

«Безкоштовну діагностику» можна буде отримати безкоштовно за направленням сімейного лікаря, терапевта або педіатра. Направлення на «Безкоштовну діагностику» - електронне, лікар зможе його оформити тільки через електронну систему охорони здоров'я.

З липня 2019 для того, щоб отримати електронне направлення на «Безкоштовну діагностику», пацієнту необхідно обрати свого лікаря і підписати з ним декларацію, якщо це не було зроблено раніше.

До програми «Безкоштовна діагностика» зможуть приєднатися комунальні поліклініки, лікарні, приватні діагностичні центри, які уклали договір з Національною службою охорони здоров'я. З липня 2019 шукайте наклейки «Безкоштовної діагностики» на дверях вашої поліклініки.

Свого сімейного лікаря, терапевта або педіатра вибрали більше 23 мільйонів українців - більш ніж кожен другий. Ваш лікар не тільки встановлює діагноз і лікує найбільш поширені хвороби, травми, отруєння, але і консультує вас з будь-яких питань, пов'язаних зі здоров'ям, а також щодо здорового способу життя, дає направлення на аналізи, до вузькопрофільних спеціалістів, видає довідки. Всі послуги у вашого сімейного лікаря, терапевта та педіатра оплачує Національна служба охорони здоров'я. ■

За гроші можна купити ліжку, але не сон; їжу, але не апетит; ліки, але не здоров'я; будинок, але не домашній затишок; книги, але не розум; прикраси, але не красу; розкоші, але не щастя; релігію, але не спасіння

Пол Брегг

Чи можна стати власником землі за набувальною давністю?

Чинним законодавством передбачено таку підставу набуття права власності на землю як набувальна давність. За певних умов особа, яка протягом тривалого часу володіє майном, може оформити на нього законне право власності.

Такими умовами є:

- добросовісність заволодіння чужим майном – тобто відсутність порушення закону при отриманні майна у володіння;
- відкрите, неприховане користування;
- безперервність володіння протягом визначеного законом строку – для рухомого майна це 5 років, для нерухомого – 10.

При цьому оформити право власності на нерухоме майно за набувальною давністю можна лише за рішенням суду. Звертаючись із відповідним позовом, потрібно довести дотримання володільцем вищевказаних умов у їх сукупності.

Та чи можна набути за набувальною давністю землю?

У Земельному кодексі України є навіть спеціальна стаття, яка має назву «Набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність)». У ній викладені такі ж загальні умови – добросовісність, відкритість та безперервність володіння. Збільшено строк, протягом якого земельна ділянка повинна перебувати у користуванні для порушення питання про набувальну давність: якщо для інших видів нерухомого майна достатньо 10 років, для земельної ділянки має бути 15. У користувача не має бути жодного документа, який надавав би будь-яке право на ділянку – неможна 20 років використовувати землю за договором оренди і після цього заявити про набувальну давність.

Але після того, як користувач земельної ділянки позитивно відповів для себе на питання про дотримання ним усіх вимог, встановлених законом для оформлення права власності на землю за набувальною давністю... він може звернутися до відповідного органу державної влади чи місцевого самоврядування з заявою про виділення йому земельної ділянки у власність або надання у користування у загальному порядку, передбаченому законом. У межах норм безоплатної приватизації (визначені окремо за різними видами використання) та з дотриманням, за загальним правилом, порядку проведення конкурсних процедур (для набуття ділянки в оренду).

Верховний Суд, аналізуючи положення статті 119 Земельного кодексу України, також доходить висновку, що вказаною нормою не передбачено жодних переваг для осіб, зазначених у частині першій цієї статті, оскільки навіть дотримання всіх умов набувальної давності не призводить до виникнення права власності на землю та фактично відсилає до загального порядку надання земельних ділянок у власність або в користування (статті 118, 123 ЗК України).

Ця норма надає лише право звернення до органу державної влади або місцевого самоврядування з клопотанням про передачу земельної ділянки у власність чи користування і не передбачає обов'язкової передачі земельної ділянки у власність чи користування таким особам при дотриманні передбаченої законом процедури звернення та подання необхідних документів (постанова у справі №742/2916/15-ц від 11.04.2018 р.).

Таким чином, відповідь на поставлене у цій статті питання є однозначною та негативною – фактично механізм реалізації набуття права власності на землю за набувальною давністю чинним законодавством не передбачено.

Пояснюємо, як перевірити наявність свого прізвища у списку виборців і як проголосувати тим українцям, у яких 31 березня чи в день імовірного другого туру 21 квітня можуть виникнути труднощі через місце прописки.

Що треба знати, щоб проголосувати?

Якщо вам 31 березня 2019 року буде як мінімум 18 років, то сміливо йдіть на виборчу дільницю за виборчою адресою. Перед виборами органи держреєстру складають списки виборців. У них потрапляють усі повнолітні громадяни України, які мають право голосу.

Не пізніше, ніж за п'ять днів до дня виборів на вашу адресу за місцем реєстрації прийде спеціальне запрошення. У ньому будуть зазначені час і місце проведення голосування.

Не мають права голосу ті українці, яких суд визнав недієздатними у зв'язку з психічним розладом. Це стосується і голосування в межах країни, і за кордоном.

Хочу перевірити, чи є я у списку виборців. Як це зробити?

Зробити це можна двома способами. Не виходячи з дому заповнити інформацію про себе на сайті Державного реєстру виборців, а саме – вказати ПІБ, електронну пошту та виборчу адресу в розділі «Перевірка включення». Далі залишиться лише ввести на сайті спеціальний код, який вам надішлють на мейл, і ви отримаєте доступ до потрібних даних. Це займе усього кілька хвилин.

Підійти в дільничу виборчу комісію за місцем реєстрації і перевірити, чи є ви в попередньому списку виборців. Комісії почнуть роботу не пізніше 13 березня 2019 року.

Якщо вас у списку немає – потрібен час, щоб це виправити. Тому перевірити це треба не пізніше, ніж за п'ять днів до дня виборів.

Що робити, якщо вас немає у списку виборців?

Треба звернутись у відділ ведення державного реєстру виборців (адреси можна знайти за посиланням) і написати там відповідну заяву.

Важливо: заява може бути подана не пізніше, ніж за п'ять днів до дня виборів. На президентських виборах 2019 року дедлайн буде 25 березня для першого туру.

Також, відповідно до статті 274 Кодексу адміністративного судочинства, ви маєте право звернутися до суду, якщо вас немає у списку виборців.

Суд розглядає позовні заяви, подані не пізніше дводенного строку до дня голосування. Останнім днем, коли подається такий позов, є 29 березня 2019 року.

Рішення суду виконується негайно. Які документи треба брати з собою на дільницю?

Один із документів, що підтверджує громадянство України:

- паспорт (у тому числі закордонний, службовий чи дипломатичний);
- тимчасове посвідчення громадянина України;
- посвідчення особи моряка;
- посвідчення члена екіпажу;
- посвідчення особи на повернення в Україну.

Як проголосувати без прописки, тобто якщо не маєш зареєстрованого місця проживання?

У такому випадку є три опції, щоб визначити свою виборчу адресу:

- погодити її із центром обліку бездомних осіб, які створюються переважно громадськими та благодійними організаціями і функціонують у великих містах;
- погодити її із соціальною службою, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб. Більш детально інформацію можна дізнатися у департаментах соціального захисту обласних державних адміністрацій;
- звернутись до органу ведення Держреєстру виборців за місцем проживання.

А чи можна змінити виборчу дільницю?

Так, є два способи.

Перший – постійна зміна виборчої адреси разом зі зміною прописки.

Другий – тимчасова зміна місця голосування без зміни виборчої адреси. Тоді вас включать до списку виборців лише один раз на відповідній дільниці.

Якщо, наприклад, вам треба буде проголосувати не за місцем прописки і у першому, і у другому турі президентських виборів, вам доведеться двічі тимчасово

Треба знати

Як проголосувати не за місцем прописки і знайти себе у списку виборців

змінювати місце голосування. Далі розповідаємо як.

Як проголосувати в іншому регіоні України, не за місцем реєстрації?

Змінити тимчасове місце голосування в межах країни дозволяє закон «Про державний реєстр виборців». Водночас його сьома стаття уточнює, що звернення виборця має бути «мотивованим».

Не пізніше, ніж за п'ять днів до дня голосування ви маєте особисто подати заяву про тимчасову зміну місця голосування у відповідний орган ведення Державного реєстру виборців із зазначенням дільниці чи адреси, за якою бажаєте проголосувати.

Разом із подачею заяви треба буде пред'явити паспорт, а також документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування без зміни виборчої адреси.

Підійде довідка з місця роботи, довідка з місця навчання, документ, який підтверджує право власності або оренди на житло, яке знаходиться за місцем, де виборець хоче проголосувати, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Якщо ви подорожуєте – покажіть проїзні документи, путівку в санаторій тощо.

У Держреєстрі виборців підкреслюють, що перелік документів не є вичерпним. Ширший список документів є також на сайті Міністерства юстиції.

Як проголосувати переселенцям із Донбасу та Криму?

Для них у вересні 2018 року ЦВК спростила процедуру голосування.

Тепер переселенці, виборча адреса яких – в ОРДЛО чи окупованому Криму, можуть голосувати без документів, що підтверджують необхідність тимчасової зміни місця їхнього голосування.

Не пізніше, ніж за п'ять днів до дня голосування їм достатньо взяти паспорт і з ним піти у будь-який відділ ведення держреєстру виборців на підконтрольній Україні території. Там треба написати заяву з проханням тимчасово змінити місце голосування.

31 березня буду за кордоном. Як мені проголосувати?

Тим громадянам України, які перебуватимуть за кордоном нетривалий період і хочуть проголосувати на виборах президента, треба особисто подати в Держреєстр виборців за місцем реєстрації заяву про тимчасову зміну місця голосування.

У ній треба вказати країну і дільницю, де ви будете голосувати. Тоді вас включать до списку виборців на відповідній закордонній виборчій дільниці.

Документ треба подати до 25 березня 2019 року.

Зауваже: ці заяви не приймаються закордонними українськими дипустаном-

вами або дільничними виборчими комісіями закордонних виборчих дільниць.

Щоб проголосувати за межами України, необхідно:

- подати заяву в Україні і бути включеним до списку виборців на закордонній виборчій дільниці, яка знаходиться на території відповідної іноземної держави;
- особисто прибути на відповідну закордонну виборчу дільницю в день голосування;
- мати при собі документ, що підтверджує громадянство та є підставою для отримання виборчого бюлетеня на закордонній виборчій дільниці (закордонний, дипломатичний або службовий паспорт).

Як потрапити до списку виборців українцям, які постійно або тимчасово проживають за кордоном?

Автоматично до списків виборців на закордонних дільницях потрапляють повнолітні українці, які стали на консульський облік і які за своєю виборчою адресою відносяться до цієї закордонної виборчої дільниці.

Якщо ви не стоїте на обліку, треба звернутись із заявою про зміну виборчої адреси до закордонної дипломатичної установи за місцем свого проживання чи перебування.

До заяви додається копія документа, який посвідчує особу і підтверджує громадянство виборця – закордонний, дипломатичний чи службовий паспорт або тимчасове посвідчення громадянина України.

Заяву передають у відділ ведення реєстру при Міністерстві закордонних справ, і ви зможете проголосувати за кордоном.

Важливо: це все треба зробити до 25 березня 2019 року і лише особисто, використати для відправки пошту, факс чи e-mail не можна.

Як голосувати українцям у Росії?

Ніяк. П'ять дільниць для голосування – у Москві, Санкт-Петербурзі, Ростові-на-Дону, Єкатеринбурзі та Новосибірську – закриті. Їх перенесли до посольств України в Грузії, Казахстані та Фінляндії.

Юридичний ресурс «Протокол».

Здоровенькі були!

Завдяки цим прикметам, ви зможете захистити себе від усіх неприємностей та залучити удачу в своє життя.

Здавна деревам приписувалися магичні властивості, які були здатні вилікувати від хвороб, залучити фінансове благополуччя, любов і удачу. Існує багато народних прикмет і забобонів, які пов'язані з деревами. Більшу частину з них ми вже забули, однак ніколи не пізно згадати про народну мудрість і застосовувати її в повсякденному житті, інформує Ukr.Media.

Дерева-

захисники

Береза

Про це дерево в народі склалися велика кількість легенд і повір'їв. Вважається, що береза володіє захисною силою. Доторкнувшись до неї, можна позбутися негативної енергетики і відновити сили.

У давнину вірили, що якщо під коріння берези вилити воду, в якій купалася хвора людина, то недуга піде в землю.

Деякі приписували березам і зловісні властивості. Не можна доторкатися до дерева з наростами. Вважається, що нарости на березі - результат чорної магії.

Близько до будинку березу садити не рекомендується. За народною прикметою, це дерево може викликати жіночі хвороби і навіть безпліддя.

Наші предки старалися уникати самотньо зростаючих беріз. Вважалося, що під такою березою спочиває душа невинно вбитої людини. Березовий сік із стовбура такої берези

намагалися не пити, так як замість нього, згідно з повір'ям, струмує кров небіжчика.

Вишня

Вишня вважається символом родючості і достатку. Якщо розпалити багаття біля цього дерева в період його цвітіння, то можна залучити гроші.

За допомогою вишні можна було позбутися від хвороб. Хворому набивали подушку вишневим листям, зібраним до заходу Сонця. Це допомагало подолати недугу.

Дуб

Дуб - символ влади і стабільності. Згідно зі старовинними прикметами і забобонами, посаджений біля будинку дуб допомагає досягти успіхів у роботі і привернути в будинок гроші.

Ще дуб використовували як спосіб залучити сімейне благополуччя. В день весілля молоді

мали три рази обійти, взявшись за руки, танцювати навколо дуба. Це, за традицією, повинно було зробити шлюб міцним, щасливим і довгим.

Липа

Липу вважали найбільш світлим деревом. За її допомогою позбувалися від хвороб. Всі людські недуги залишалися на цьому дереві у вигляді наростів. Липовими прутами худобу бити не можна було, інакше помре.

Ялівець

Ялівець вважався наймогутнішим оберегом від порчі і пристріту. Якщо його посадити біля будинку, то він буде захищати від недобрих людей і темних сил. Також це дерево може привернути в будинок здоров'я і благополуччя. Для цього ялівець саджали за будинком, а не перед ним.

Тернина

Кущі тернини вважались священними. Якщо поставити вдова гілку терну, то всі біди і неприємності будуть обходити стороною. Якщо тернина рано зацвіла, то це погана прикмета - чекайте неврожайне літо.

Шипшина

Про цей чагарник склалася велика кількість прикмет і забобонів. Вважається, що шипшина приваблює кохання та сімейне благополуччя. Якщо посадити біля хати кущ шипшини, то в сім'ї запанує мир і гармонія. Також за допомогою шипшини можна залучити вдале заміжжя. Для цього дівчині потрібно зрізати квітку з чагарнику в період його цвітіння, засушити її і зберігати під своєю подушкою.

Слідуючи цим народним прикметам і забобонам, ви зможете захистити себе від усіх неприємностей та залучити удачу в своє життя

Горох: Подоннику підготовка насіння та сівба

Таку овочеву культуру, як горох, можна зустріти практично на кожному городі

ПОЧНЕМО з підготовки насіння. Щоб воно швидко і дружно зійшло, його обов'язково перед посівом потрібно прогріти або на батареї (40 градусів), або прямо на яскравому весняному сонечку, якщо прогноз відповідає. На батареї гріти достатньо всього кілька годин, на сонці - 2-3 дні, прибираючи на ніч у будинок. Можна прогріти і у воді (50 градусів), але не більш п'яти хвилин, а потім швидко охолодити і підсушити. Якщо раптом є підозра на наявність горохової зернівки (дрібні сіро-чорні жучки, які видають внутрішність зерна), то бажано пропустити все посівне зерно через соляний розчин (30 грам солі на один літр води), давши насінню осісти на дно. Ті, що з зернівкою, обов'язково спливають і їх потрібно вибракувати. Потім потрібно промити насіння в чистій воді і обов'язково його підсушити до сипучості.

Сіють горох, як правило, рано: у південних областях, наприклад, навіть у перших

числах квітня, поки грунт не сильно пересох, а заодно, щоб отримати продукцію як можна раніше, до посухи, до появи хвороб. І не бійтеся, якщо грунт ще холодний (лише б не був липкий) - насіння гороху здатне прорости навіть при двох градусах, а сходи, які з'являються через тиждень-півтора, здатні витримувати короткочасні заморозки, холодні ранки.

Ось тут їх і чаує небезпека: птахи. Таке враження, що вони спеціально сидять і чекають, коли проклоняться з землі паросток. В один день здатні знищити все! І, якщо у вашому районі помічені зграї «чорних гурманів», краще підстрахуватися і накрити посіви плівкою, нехай навіть не дуже новою і цілою.

Крім того, молоді рослини страждають від бур'янів, які ростуть швидко і пригнічують сходи: прополки, розпушування культиватором обов'язкові! Активний ріст почнеться трохи пізніше, ближче до цвітіння, тобто через 25-30 днів у ранніх сортів, ще пізніше - у пізніх (давайте ще два тижні). До цього часу біля кожного кущика повинен стояти кілочок, щоб рослина могла на нього обпертися, обвити.

Українці з 1 березня можуть користуватися електронними медичними картками

Електронні медичні картки з'явилися в українських пацієнтів з 1 березня. Про нововведення розповіла в. о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун на сторінці в Facebook.

Так, медична карта в електронному форматі почала працювати з 1 березня в тестовому режимі.

«Вона доступна сімейним лікарям, терапевтам і педіатрам тих медустанів, які підключені до електронної системи охорони здоров'я і мають контракт з Національною службою здоров'я», - зазначила Супрун. З її слів, зараз в Україні 1216 таких закладів первинної медичної допомоги.

Відзначається, що українцям не потрібно додатково реєструватися або приходити в медустанову для відкриття електронної медичної картки.

«Електронна медкартка буде автоматично доступна в системі лікаря первинної медичної допомоги для кожного з пацієнтів, з яким підписана декларація», - уточнила Супрун.

В. о. голови МОЗ додала, що в електронну медкартку лікарі будуть вносити найважливішу інформацію про кожний візит. В структуру записів також входять напрямки і рецепти.

Ще одна зручність такої системи полягає в тому, що лікар за потреби зможе роздрукувати консультаційний висновок, в якому будуть міститися причина звернення, діагноз, призначення лікування або направлення на додаткові обстеження.

Підготувала Анна МЕЛЬНИК.

НА ПРАВАХ РЕКЛАМИ

ДИКРАСИН – ЗДОРОВ'Є ВАШИХ СУСТАВОВ!

Уже более 20 лет «ДИКРАСИН» помогает людям при многих заболеваниях, связанных с проблемами опорно-двигательного аппарата. «ДИКРАСИН» создал болгарин Димитр Крыстев. Средство вернуло к активной жизни не только автора, но и огромное количество тех, кто в силу появившихся болезней был лишён радости свободного движения.

«ДИКРАСИН» – водно-кислотный настой для наружного применения с идеально подобранными и сбалансированными компонентами, основа которых экологически чистые болгарские травы, богатые флавоноидами, дубильными веществами и эфирными маслами. При втирании в кожу снимает ороговевшие клетки, открывая закупоренные поры, чем способствует проникновению биологически активных веществ глубоко в ткани, тем самым обеспечивая улучшение процессов обезболивания и восстановления. А благодаря антиоксидантному действию витамина Р и танина укрепляются стенки кровеносных сосудов и капилляров, повышается их тонус, вследствие чего значительно улучшается кровоснабжение кожи и тканей вокруг больных мест, устраняются воспалительные процессы, растворяются соли и выводятся шлаки, накопленные в организме. В результате этого начинают исчезать причины возникновения самого заболевания, что способствует улучшению функций суставов и позвоночника.

Безусловно, лучшим доказательством эффективности «ДИКРАСИНА» есть большое количество людей, которые вернулись к полноценной жизни!

Нина Тимофеевна, Киевская обл., 76 лет.

...У меня давние проблемы с суставами, грыви на позвоночнике, был перелом ноги, с которым мучилась более 8 лет. После травмы колена не оставлял в покое артроз.

Выбрала для себя «ДИКРАСИН» и втирала во все места, которые беспокоили. Мне стало значительно легче, я почувствовала улучшение почти через неделю. Боль стала менее ощутимой, перестало печь в ноге, пропало напряжение в позвоночнике. Теперь у меня появилась настоящая надежда, за что вам очень благодарна!

«ДИКРАСИН» применяется наружно, методом втирания легкими массажными движениями (подробнее – смотрите информацию к применению). Курс применения – 18 дней. На курс необходимо 3 флакона.

Не рекомендуется:

детям до 15 лет; при кокартрозозе 3-4 ст; при аллергических, воспалительных и инфекционных заболеваниях кожи; во время беременности и кормления грудью.

«ДИКРАСИН» можно приобрести в аптеках /средняя цена 1 уп. в аптеках 85 грн./ или заказать в ГП «Гамай» и получить консультацию по применению.

**0(4595) 6 88 59
0(93) 098 16 63
0(97) 221 47 66
0(99) 508 73 75**

Заявки принимаются по указанным телефонам ежедневно, кроме субботы и воскресенья, с 9:30 до 16:00

www.dicrasin.com.ua

Далі: Госстанінформ №13 України (050) 02-03 53579 от 07.12.2015 г.
Продюсер: ЕТ «Дікарсін-Дімітр Кривцев-Болгарин. Не відоміше невідомимим Середством».

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-850-72-74
e-mail: farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1983911. Тираж у березні 10400.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
©Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Розведення ФАЗАНІВ

Бізнес-ідея по розведенню фазанів буде досить цікавою для тих, хто проживає у сільській місцевості або володіє досить великою територією для ведення сільського господарства. Фазани – досить затребуваний товар серед рестораторів, він також користується певною популярністю серед любителів екзотичної кухні.

Чим фазани так приваблюють?

Перспективи у розведенні даних птахів безсумнівні. Останнім часом фазани стали невід'ємною частиною у меню дорогих ресторанів. А ціна і якість м'яса тільки підштовхують все нових і нових бізнесменів займатися даною справою. Звичайно ніхто вам не гарантує надприбутків, але при грамотному балансі своїх можливостей і тверезій голові можна домогтися стабільного заробітку у досить короткі терміни.

Основа фермерського господарства

Головною метою фермерського господарства, що спеціалізується на розведенні фазанів, є велике здорове стадо. Фермерське господарство має складатися приблизно з 10 тисяч фазанів. На закупівлю молодих фазанів у віці близько 4 місяців, приблизно, потрібно буде сума у розмірі від \$50 до \$65 тис. Ферма фазанів окупиться за 3-4 роки, якщо буде використано всі можливості монетизації виробництва.

Починати з такої кількості відразу складно, не всі захочуть ризикувати такою, досить великою сумою грошей. Для початку можна спробувати завести стадо з декількох десятків фазанів, вартість однієї птиці збільшиться, але витрати зменшаться і ризик, і вкладення коштів будуть мінімальними. Для закупівлі фазанів в кількості 10 голів потрібно сума до \$300.

Найбільша витратна частина при організації ферми фазанів – будівництво вольєра. При самостійному будівництві вольєра, що розрахований на утримання до 600 особин фазанів, потрібно всього \$3 – \$4 тисячі. Важливо врахувати, що висота вольєрів для фазанів повинна бути досить високою, для того, щоб фазани могли вчитися літати. Фазанові необхідний мінімальний простір – 2 квадратних метра на одну особину. Вольєр накривають капроновою рибальською сіткою.

Бічні стінки вольєра виготовляють з металеві зварної сітки. Крім того ферму необхідно

обладнати інкубатором для розведення потомства. Інкубатор на 700 яєць коштує в середньому \$2 тис. Щоб фазани якісно розвивалися, закупувати самок і самців потрібно у різних продавців, а ще краще з різних областей. Розмноження фазанів у родинних зв'язках призводить до слабкого або гібридного виводку, який у подальшому не здатний привести повноцінне потомство.

Раціон харчування фазанів не сильно відрізняється від курячого. Основна відмінність лише в тому, що фазани віддають перевагу мокрим мішанкам і зеленим кормам. Для годування фазана також цілком підходить звичайний комбікорм, яким годують бройлерних курчат. Щодня фазан буде споживати від 70 до 100 гр. комбікорму, що в чотири рази менше, ніж потрібно курці, і за три місяці доростає до своєї «дорослої» ваги в 1,3 кг. Але красиве пір'я у нього з'являється лише після линьки (ще через два місяці). Тому, весь цикл вирощування буде займати всього п'ять місяців.

Прибуток від яєць фазанів

Розпочати вирощування фазанів в домашніх умовах краще з придбання інкубатора. Справа в тому, що самка фазана відкладає велику кількість яєць і всіх їх висидіти не в змозі. За один місяць інкубатор окупиться, оскільки відсоток виведення курчат досить високий і становить 75% за умови, що яйця правильно зберігаються. Висиджувати фазанячі яйця також можуть курки-квочки. Ну а зайві яйця можна продати, що принесе додатковий прибуток.

Вартість фазанових яєць визначається залежно від пори року і варіюється від \$5 до \$7 за штуку. За рік самка може знести більше сотні яєць, які набагато корисніші курячих. Вони не викликають алергічної реакції і тому можуть використовуватися у харчуванні дітей. Близько 70% яєць залишається для власних потреб, а інша частина продається. Прибуток від продажу яєць поверне більшу частину суми, витраченої на корм і вирощування фазанів. У досвідченого фермера люди записуються на покупку яєць на рік вперед. Це означає, що такий бізнес не повинен стати збитковим, а буде з кожним роком процвітати і розширюватися.

Нішеві культури

Що вирощувати, щоб заробляти більше? Як оптимально використовувати землю для отримання стабільного прибутку? Ці питання все більше цікавлять аграріїв, і вони шукають нові культури.

Ефіроолійні та лікарські трави – одна з перспективних ніш для розвитку агробізнесу. Про це в унісон говорили всі спікери конференції «Нішеві культури: ефіроолійні та лікарські рослини».

За словами Наталії Куценко, кандидата с.-г. наук, заступника директора станції лікарських культур Інституту агроекології і природокористування НААН України (с. Березоточа Полтавської області), у 2017 році площі лікарських рослин в Україні склали 4,1 тис. га, а ефіроолійних – 9,1 тис. га. У 2016 році картина була краще: 60,7 тис. га під лікарськими рослинами та 24,2 тис. га під ефіроолійними. В Україні ніша вирощування лікарських трав та ефіроолійних культур дуже вузька. Перелік культур залежить винятково від кон'юнктури ринку. Лікарські трави в Україні вирощують 10 компаній загальною площею 2 тис. га. Площі під культурами з року в рік змінюються. Найбільш популярні культури:

- У сучасних умовах одним із важливих напрямків підвищення ефективності агропродуцентства є вирощування нішевих культур. Насамперед, важливе значення мають культури стійкі до стресових умов (зміна кліматичних умов, підвищена температура, низька вологість повітря), які відзначаються високою продуктивністю та підвищеними якісними характеристиками сировини. Південь України – це благодатна основа для вирощування лікарських та ефіроолійних рослин, - наголосив Джемал Рахметов.

Що ж вирощувати?

- Шавлія лікарська в нашій країні в дикому вигляді не зустрічається. Культивується як лікарська рослина на півдні України та в Молдові. Використана частина - листя, багаті ефірними маслами, що містять сальвен, туйон, цинеол, гіркоти, а також алколоїди, дубильні речовини, смоли, кислоти (урсолова і олеанола), фітон-

розторопша плямиста, ехінацея пурпурова, череда трироздільна, шавлія лікарська, м'ята перцева, лаванда тощо. Господарства переважно використовують насіння та садивний матеріал із селекції Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроекології та природокористування НААН України та Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НААН України.

Наталія Куценко підкреслює, що перш ніж культивувати рослини, виробники повинні уважно вивчити ринок, вибрати для вирощування культури, які, дійсно, користуються попитом, причому, важливо звертати увагу не тільки на рослину, але й на її сорт, який гарантує наявність певних компонентів і властивостей. Потрібно дотримуватися технології вирощування, щоб отримати рослини з максимальним вмістом фармакологічно активних речовин, необхідним для виготовлення ліків. Словом, продукція повинна бути конкурентоспроможною.

У світі щорічно збільшується виробництво нішевих культур. Однак з роками визначаються невеликі трансформації в структурі ринку, які обумовлені погодними умовами, торговельною політикою окремих країн й навіть змінами культури харчування людства. Про це каже Джемал Рахметов, професор, завідувач відділом новітніх культур Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришко НААН України (м. Київ).

циди, активні проти палички Коха. Шавлію лікарську краще вирощувати в сонячному місці з добре дренажним, легким піщаним ґрунтом, краще з домашньою вапня, шавлія не любить важких і кислих ґрунтів, - розповідає Михайло Федорчук, доктор с.-г. наук, почесний професор Вармінсько-Мазурського університету (м. Ольштин, Польща).

Олег Коваленко, завідувач кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету, рекомендує вирощувати вузьколистий лаванду. Лаванду використовують для виробництва ефірної олії, яка накопичується в усіх частинах рослин. Олію та продукти її переробки застосовують у парфумерно-косметичній, харчовій, фармацевтичній, миловарній та інших галузях промисловості. Батьківщина лаванди Альпи, в Криму - промислові плантації. Після анексії Криму в Україні спостерігається дефіцит лаванди.

Для вирощування на півдні України Наталія Куценко радить такі рослини: шавлія лікарська (сорт Шанд), астрагал шерстистоквітковий (сорт Фаворит), шавлія мускатна, маруна цинерарієлиста (сорт Ювілейна), гісол лікарський (сорт Національний), коріандр посівний, марена красильна.

Насіння соняшника Іспанської селекції

- Гібриди стійкі до вовчка (>G)
- Гібриди виробничої системи Clearfield® та Express®
- Висока посухостійкість

0 50 3 20-26-24
0 68 6 8-41-7-41
email: Zima2019@ua.fm

Любов
ТОВ "ТОРГОВИЙ ДІМ "РОДОМІР-АГРО"

ПРОДАМ

СЕМЕНА кормових трав (люцерна, эспарцет, клевер, кострец, суданка и т.д.), сидератов, медоносів, гібриди і сорта подсолнечника, кукурузи и др. культур.
Тел. 095-17-15-312
www.semenatrav.com

Ягідна ферма запрошує бажаючих працівників та бригади на сезонний період: польові роботи, збір ягід (суниця, малина), сортування та пакування ягід у сортувальному складі. Оплата праці гідна.
067 397 38 63 Царичанський р-н, с. Моголів

ПОТРІБНІ: бармени, офіціанти, повара, помічники повара, посудомийки, кухонні працівники, прибиральниці, столяр, сантехник, промоутер, мангальник на Азовське море.
050-374-14-63, 096-990-80-80

НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «УКРАГОРОЛІЗІНГ»
www.ukragrolizing.com.ua

НАЙКРАЩІ УМОВИ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ!

СТАБІЛЬНІСТЬ! ОПЕРАТИВНІСТЬ! ПРОФЕСІОНАЛІЗМ!

Дніпропетровська філія Національної акціонерної компанії «Украгрозлізінг» приймає замовлення на сільськогосподарську техніку провідних вітчизняних та світових виробників на умовах фінансового лізингу та за договорами купівлі-продажу на 2019 р.

- ▲ ЦІНИ ВИРОБНИКІВ! ▲ ЛОЯЛЬНІ УМОВИ!
- ▲ ГНУЧКІ СХЕМИ ЛІЗИНГОВИХ РОЗРАХУНКІВ!

49098, м. Дніпро, провулок Мануйлівський, 73, офіс 704
e-mail: dniproizing@ukr.net
Тел. для довідок: (056) 766-30-54; 067-566-05-86,
068-679-45-94, 050-955-20-12; 097-402-90-34; 098 407-67-17

Пишіть:
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, 41, оф. 109

Дзвоніть:
(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-968-64-84

Передплатити

«Фермер Придніпров'я» можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа кожного місяця.
Передплатний індекс 60092.